

**ΑΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Τουρισμός και Φέρουσα Ικανότητα

**ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΓΚΟΡΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Α.Μ. 159/04
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΟΥΡΤΕΣΑΣ Γ.
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2013**

Χαρακτηριστικά της ανάπτυξης του τουρισμού

- ❑ Ο τουρισμός στη μεταπολεμική περίοδο αποτελεί έναν από τους δυναμικότερους και ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας.
  - ❑ Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτού του τομέα είναι ότι η λειτουργία του συνδέεται με την διεθνοποίηση μεγάλου αριθμού παραγωγικών κλάδων, καθώς και κλάδων παροχής υπηρεσιών της οικονομίας.
  - ❑ Έτσι, μπορεί να συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη σε τρία επίπεδα στις τουριστικές περιοχές, όπως στη δημιουργία εισοδημάτων, θέσεων απασχόλησης και φορολογικών εσόδων.
  - ❑ Επιπλέον διευρύνει την παραγωγική βάση αυτών των περιοχών και ακόμη επηρεάζει και την ανάπτυξη και άλλων κλάδων της τοπικής οικονομίας.
-

Το τουριστικό προϊόν

- Η ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών των μελών μιας σύγχρονης κοινωνίας προϋποθέτει την παραγωγή όσο το δυνατό περισσότερων τουριστικών προϊόντων.
  - Τα προϊόντα αυτά μπορεί να έχουν τη μορφή υλικών προϊόντων, δηλαδή υπηρεσιών, όπως είναι για παράδειγμα η διαμονή σε ξενοδοχείο και η ψυχαγωγία των τουριστών.
-

Ανάπτυξη των κύριων κατηγοριών του τουρισμού

➤ **Ατομικός τουρισμός.**

- η οργάνωση του ταξιδιού γίνεται ατομικά από τον κάθε τουρίστα.
- Η ανάπτυξη της συνδυάζεται σε μεγάλο βαθμό με τα ιδιωτικά μέσα μετακίνησης.
- Τα μέσα αυτά τα χρησιμοποιεί τόσο για τη μετάβαση όσο και κατά την παραμονή του στις χώρες υποδοχής.

➤ **Μαζικός τουρισμός.**

- Θεωρείται η κατηγορία που χαρακτηρίζεται από ομαδικότητα συμμετοχής των τουριστών στις διάφορες φάσεις της τουριστικής δραστηριότητας.
  - Ο συλλογικός χαρακτήρας του μαζικού τουρισμού αναφέρεται και στον τρόπο οργάνωσης και εκτέλεσης της τουριστικής μετακίνησης, δηλαδή του ταξιδιού.
-

Ανάπτυξη των κύριων κατηγοριών του τουρισμού

- **Εσωτερικός.** Πραγματοποιείται από τον ντόπιο πληθυσμό μιας χώρας μέσα στην επικράτεια της.
  - **Εξωτερικός.** Πραγματοποιείται από άτομα που επισκέπτονται προσωρινά μία χώρα με σκοπό να ικανοποιήσουν συγκεκριμένες τουριστικές ανάγκες ή επιθυμίες τους.
  - **Συνεχής.** Έχει διάρκεια όλο το χρόνο.
  - **Εποχιακός.** Δεν έχει διάρκεια όλο το χρόνο.
-

Εναλλακτικός τουρισμός

- Οι κυριότερες εναλλακτικές μορφές τουρισμού είναι οι εξής:
    - ✓ Φυσιολατρικός ή φυσιογνωστικός τουρισμός
    - ✓ Μορφωτικός ή γνωστικός τουρισμός
    - ✓ Αθλητικός τουρισμός
    - ✓ Ιαματικός τουρισμός ή θερμαλισμός
    - ✓ Επαγγελματικός ή εμπορικός τουρισμός
    - ✓ *Θαλάσσιος τουρισμός*
    - ✓ *Οικολογικός τουρισμός*
    - ✓ *Αγροτουρισμός*
    - ✓ *Τουρισμός περιπέτειας*
-

Οι επιπτώσεις του τουρισμού

- Οι οικονομικές επιπτώσεις.
  - Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις
  - Οι κοινωνικές επιπτώσεις
  - Οι πολιτιστικές επιπτώσεις.
-

Οικονομικές επιπτώσεις

- Η οικονομία του κράτους της μόνιμης διαμονής του, δηλαδή η χώρα αποστολής από όπου ο τουρίστας αγοράζει το τουριστικό πακέτο και διάφορα άλλα προϊόντα που σχετίζονται με το ταξίδι.
  - Η οικονομία του κράτους που επισκέπτεται ο τουρίστας, δηλαδή η χώρα υποδοχής του τουρίστα, όπου ο τουρίστας πραγματοποιεί μια σειρά από καταναλώσεις.
  - Οι κυριότερες συνέπειες του τουρισμού στην οικονομία αφορούν τους τομείς απασχόλησης και ισοζύγιο πληρωμών.
-

Περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις του τουρισμού

- Διατήρηση και ανάπτυξη σημαντικών φυσικών περιοχών οι οποίες αποτελούν πόλους τουριστικής έλξης.
  - Βελτίωση της περιβαλλοντικής ποιότητας.
  - Αναβάθμιση του περιβάλλοντος.
  - Βελτίωση των υποδομών.
  - Αύξηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.
-

Κοινωνικές και πολιτιστικές επιπτώσεις

- ❑ Κοινωνική δομή.
  - ❑ Επαγγελματική κινητικότητα.
  - ❑ Επικοινωνία των ντόπιων με τους τουρίστες.
  - ❑ Αλλαγές στις κοινωνικές σχέσεις, τα ήθη και έθιμα.
  - ❑ Αλλαγή των δραστηριοτήτων και προϊόντων του τοπικού πολιτισμού και της παράδοσης.
-

ΔΕΙΦΟΡΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ **Ιστορικά στοιχεία**

- Ήδη από τη δεκαετία του 1980 με όλο και πιο εντονότερο ρυθμό άρχισαν τα περιβαλλοντικά προβλήματα να εμφανίζονται στην κορυφή της ατζέντας των κυβερνήσεων, των επιχειρήσεων αλλά και των πολιτών.
  - Εμφανίζεται πλέον επιτακτική η ανάγκη για ένα μοντέλο ανάπτυξης, το οποίο να είναι ταυτόχρονα βιώσιμο με όρους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς.
-

Η «Ατζέντα 21»

- Έθεσε τις αρχές βάσει της οποίας η παγκόσμια κοινότητα θα οδηγηθεί στην αειφόρο ανάπτυξη τον 21ο αιώνα.
  - Αποτελεί κεφαλαιώδους σημασίας για την τουριστική βιομηχανία, αφού το μέλλον της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι στενά συνυφασμένο με το περιβάλλον (φυσικό και ανθρωπογενές).
  - Ο τουρισμός μπορεί να παράσχει τη δυνατότητα αειφόρου ανάπτυξης στις τοπικές κοινωνίες, ειδικότερα σε αυτές που υφίστανται κοντά σε ευαίσθητα και εύθραυστα φυσικό περιβάλλον.
-

Βασικές αρχές της αειφόρου ανάπτυξης

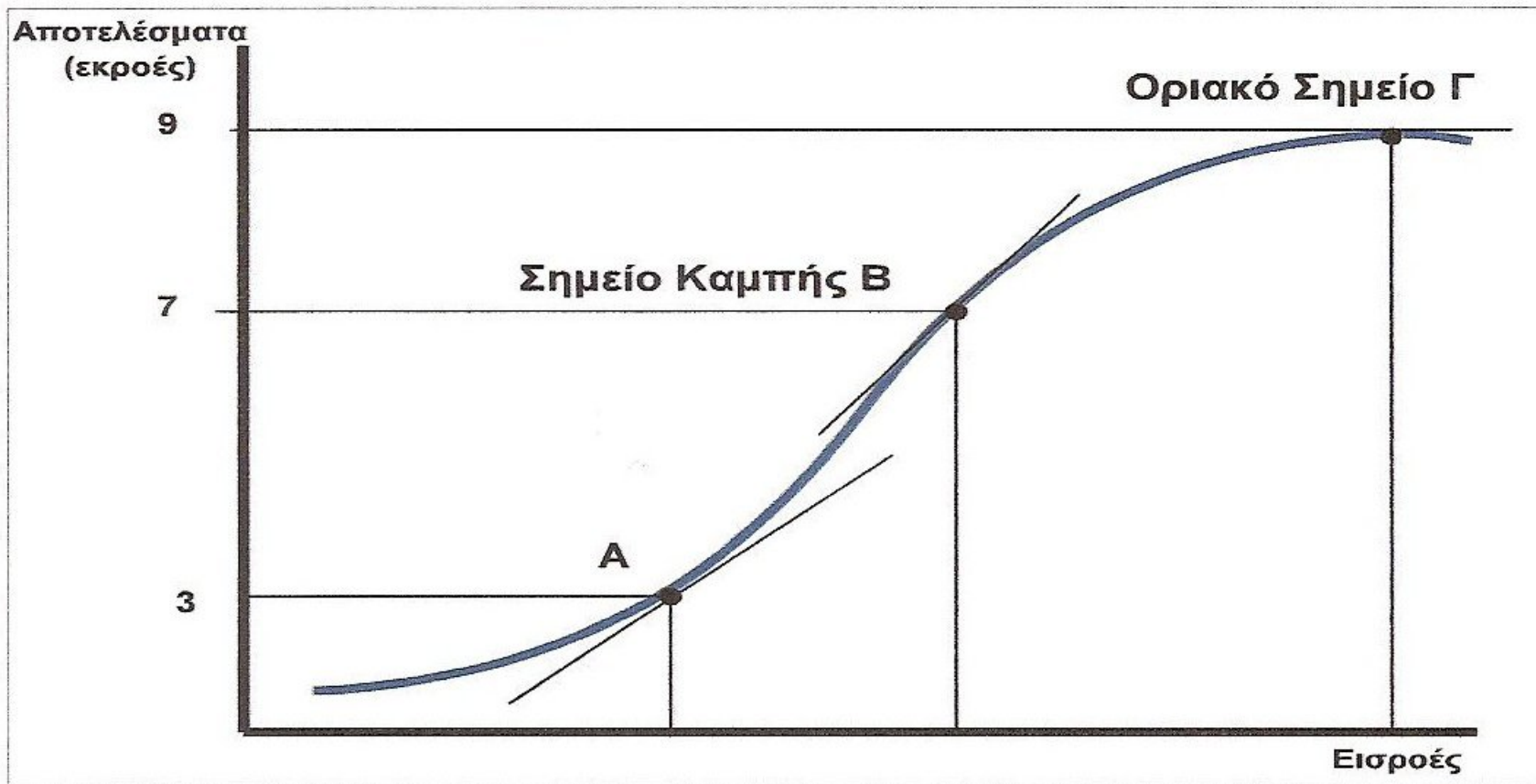
- Αειφορία σημαίνει ότι το φυσικό περιβάλλον θα πρέπει να προστατεύεται σε τέτοιο βαθμό ώστε να διατηρείται για πάντα η ικανότητα του περιβάλλοντος να εκτελεί τις διάφορες λειτουργίες του.
  - Τουλάχιστον στο βαθμό που αυτό δεν καταστρέφεται και σε επίπεδα που να παρέχει τη δυνατότητα και στις μελλοντικές γενιές να «απολαμβάνουν» ισόποσα τους περιβαλλοντικούς πόρους.
-

Το εννοιολογικό περιεχόμενο της Φέρουσας Ικανότητας και η ύπαρξη ορίων στην τουριστική ανάπτυξη

- Η έννοια της φέρουσας ικανότητας κατέχει κεντρική θέση σε σχέση με τον αειφόρο τουρισμό, στο ότι πολλές από τις αρχές του τελευταίου είναι στην πραγματικότητα βασισμένες σε αυτή την θεωρία.
  - Η αναζήτηση ενός αντικειμενικού υπολογισμού του μέγιστου αποδεκτού αριθμού των τουριστών σε έναν προορισμό είναι δύσκολη επειδή η φέρουσα ικανότητα δεν σχετίζεται μόνο με ένα συγκεκριμένο πόρο και τον αριθμό των τουριστών ή την ένταση των πραγματικών επιπτώσεων.
  - Αποτελεί και θέμα των ανθρώπινων αξιών και εναλλασσόμενων αντιλήψεων σχετικά με πόρους, δείκτες, κριτήρια και επιπτώσεις
-

Το θεωρητικό πλαίσιο της Φέρουσας Ικανότητας τουριστικής ανάπτυξης

Το μεθοδολογικό πλαίσιο για την εκτίμηση της Φέρουσας Ικανότητας τουριστικής ανάπτυξης

- Ύπαρξη ισχυρού αστικού τουριστικού κέντρου.
  - Σύνθεση τουριστικής επισκεψιμότητας, όπως πολιτιστικός τουρισμός και παραθερισμός.
  - Αμιγώς τουριστικοί τόποι, αυτάρκειες.
  - Απομονωμένες μικρές περιοχές παραθερισμού.
  - Περιοχή παραθερισμού γύρω από τουριστικό ημιαστικό κέντρο.
  - Περιοχή παραθερισμού με ιδιαίτερη συγκέντρωση σε ενοικιαζόμενα δωμάτια.
-

Υπολογισμός – εκτίμηση της Φέρουσας Ικανότητας

<i>Βασικοί Δείκτες</i>		
1	Δείκτης τουριστικής λειτουργίας (Δ.Τ.Λ.)	$\Sigma 1 = (B/P) * 100$
2	Δείκτες τουριστικής πυκνότητας – (ΔΤΠ)	$\Sigma 2 = (B * 100 / (P * S))$
3		$\Sigma 3 = (N * 100 / (S * 365))$
4		$\Sigma 4 = (N * 1000 / (P * 365))$
5		$\Sigma 5 = (A/P) * 100$
6	Δείκτες τουριστικής έντασης – (ΔΣΕ)	$\Sigma 6 = (K/P)$
7	Δείκτης Οικονομικά ενεργός πληθυσμός / Κλίνες	$\Sigma 7 = (EP / K)$
8	Δείκτης ανεκτού τουριστικού πληθυσμού (ΔΑΣΠ)	$\Sigma 8 = (ΑΣ\alpha / P)$
9	Δείκτης διανυκτερεύσεων (ΔΔ)	$\Sigma 9 = (N / P)$
10	Δείκτες τουριστικής διείσδυσης (ΔΣΔ)	$\Sigma 10 = (N\alpha * 100) / (P * 360)$
11		$\Sigma 11 = (N\eta * 100) / (P * 360)$
12	Δείκτης προσελκυστικότητας	$\Sigma 12 = (ΑΣ / ΗΣ)$
<i>Δείκτες τουριστικής συγκέντρωσης (ΔΣ)</i>		
13	Δείκτης Κλίνες / Ha	$\Sigma 13 = \text{Κλίνες} / \text{Ha}$
14	Δείκτης Διανυκτερεύσεις/Ha	$\Sigma 14 = \text{Διανυκτερεύσεις} / \text{Ha}$
15	Δείκτες τουριστικής πίεσης (ΔΣΠ)	$\Sigma 15 = \text{Σύνολο παραθεριστών αιχμής} / \text{Μόνιμο Πληθυσμό}$
16		$\Sigma 16 = \text{Τουρίστες} / \text{τ. χλμ}$
17		$\Sigma 17 = \text{Τουρίστες} / \text{μέτρο ακτής}$

Ενδείξεις ξεπεράσματος της Φέρουσας Ικανότητας

- ❑ **Περιβάλλον.** Έλλειψη σεβασμού προς το περιβάλλον.
  - ❑ **Κοινωνία.** Δημιουργία επεισοδίων από περιέργους ως προς τη συμπεριφορά τουρίστες.
  - ❑ **Οικονομία.** Διατήρηση υψηλών τιμών στα προϊόντα όλη τη χρονική περίοδο.
  - ❑ **Πολιτισμός.** Υπερεκτίμηση των πολιτιστικών στοιχείων και εκμετάλλευση των τουριστών.
-

Τρόποι αντιμετώπισης του ξεπεράσματος της Φέρουσας ικανότητας

- ❑ Ανάπτυξη νέου μοντέλου τουρισμού, βασισμένο στο σεβασμό προς το περιβάλλον που θα στηρίζεται σε Ειδικές τουριστικές υποδομές και ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού.
  - ❑ Οργανωμένοι έλεγχοι για τις τιμολογιακές πολιτικές στα προϊόντα της περιοχής.
  - ❑ Προσανατολισμός των ιδιωτικών επενδύσεων προς τη συμπλήρωση ελλείψεων σε τύπους και τάξεις καταλυμάτων και σε υποδομές που εμπλουτίζουν, αναβαθμίζουν και διαφοροποιούν το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν.
  - ❑ Στον προσδιορισμό ζωνών προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, των φυσικών πόρων και του τοπίου, στις οποίες θα περιορίζεται ή θα απαγορεύεται η δυνατότητα δόμησης.
-

Προβλήματα του τουρισμού

- Στις αρχές του 2008 το πρόβλημα στον χρηματοπιστωτικό κλάδο είχε πλέον διογκωθεί και σημαντικοί κλάδοι της οικονομίας, όπως ο τραπεζικός, ο κατασκευαστικός και του εμπορίου, είχαν πληγεί.
  - Οι κυριότερες συνέπειες στην αγορά ήταν το σοβαρό και γενικευμένο πρόβλημα ρευστότητας, η ραγδαία αύξηση της ανεργίας και η πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης.
-

Προβλέψεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού

- Τα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού πιστεύουν ότι ο Παγκόσμιος Κώδικας Ηθικής για τον τουρισμό είναι απαραίτητος προκειμένου να μειωθούν οι επιπτώσεις του τουρισμού στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά και να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη των κατοίκων των τουριστικών προορισμών.
-

Ο Ελληνικός τουρισμός

- ❑ Στην Ελλάδα ο τρόπος οργάνωσης και διακίνησης του τουρισμού χαρακτηρίζεται κυρίως ως μαζικός, οργανωμένος και παραθεριστικός.
  - ❑ Τα τελευταία χρόνια, γίνεται μια προσπάθεια να μπει και ο εναλλακτικός τουρισμός στην χώρα, όπου το βάρος θα επικεντρώνεται στην κοινωνία, στον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον.
-

Το μέλλον της διεθνούς τουριστικής βιομηχανίας

- ❑ Ο τουρισμός, ως τμήμα του ευρύτερου οικονομικού και κοινωνικού συστήματος, επηρεάζεται από τις εξελίξεις και τη δυναμική του συστήματος.
- ❑ Κατά συνέπεια, οι παράγοντες που θα επηρεάσουν την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη στο μέλλον είναι – μεταξύ άλλων - αυτοί οι οποίοι θα επηρεάσουν και την τουριστική ανάπτυξη.
- ❑ Η αναπτυξιακή φάση, στην οποία βρίσκεται ο κάθε τουριστικός προορισμός, σε συνδυασμό με τη γενικότερη ανταγωνιστικότητα της οικονομίας που τον περιβάλλει, διαμορφώνουν διαφορετική ένταση και μορφή επιρροής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- Ο τουρισμός έχει εξελιχθεί και εξελίσσεται, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών για κάθε είδους επιθυμία, τουριστικής φύσεως, το γεγονός αυτό ίσως μπορεί να εξηγήσει γιατί η δυναμική για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού στην Ελλάδα γίνεται περισσότερο αντιληπτή απ' ότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
  - Είναι κοινά αποδεκτό ότι για να μπορέσει μια περιοχή να διατηρήσει το τουριστικό ενδιαφέρον θα πρέπει να αποκτήσει μεγαλύτερη δυναμική χωρίς να προσβάλλει το φυσικό περιβάλλον, την κοινωνία και τον πολιτισμό.
-

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
